

STANDARDY WYMAGAŃ BĘDĄCE PODSTAWĄ PRZEPROWADZANIA SPRAWDZIANU W OSTATNIM ROKU NAUKI W SZKOLE PODSTAWOWEJ

1. Czytanie

Uczeń:

1) odczytuje różne teksty kultury (w tym kształtujące tożsamość narodową i postawę obywatelską):

- a) źródła i teksty historyczne, w tym: fragmenty kronik, pamiętników, listów, elementy dziedzictwa kulturowego, w szczególności zabytki architektury reprezentatywne dla danej epoki, polskie pieśni patriotyczne,
- b) teksty literackie, w tym: baśnie, legendy, mity, opowiadania, utwory poetyckie i prozatorskie z klasyki dziecięcej i młodzieżowej - polskiej i światowej,
- c) teksty użytkowe, w tym: telegram, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję, przepis, ogłoszenie, kartkę pocztową, list prywatny i oficjalny, tabelę, notatkę,
- d) proste teksty podręcznikowe, a także publicystyczne i popularnonaukowe, w tym: audycję radiową i telewizyjną, artykuł prasowy,
- e) przedstawienia teatralne i filmy,
- f) przekazy ikoniczne, w tym: komiksy, dzieła malarskie, rzeźby, rozpoznaje ich cechy charakterystyczne, dostrzega znaczenia dosłowne i odkrywa sensy przenośne,

2) określa funkcje elementów charakterystycznych dla danego tekstu:

- a) rozumie pojęcia: fikcja literacka, świat przedstawiony, nadawca, odbiorca, podmiot mówiący, narracja, przenośnia, rytm,
- b) posługuje się czynnie terminami: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, zwrotka, refren, baśń, legenda, opowiadanie, powieść, proza, poezja oraz podstawowymi terminami związanymi z przekazami ikonicznymi, plastyką, muzyką, radiem, telewizją, filmem, teatrem, prasą,

3) rozumie znaczenia podstawowych symboli występujących w instrukcjach i w opisach:

- a) diagramów,
 - b) map,
 - c) planów,
 - d) schematów,
 - e) innych rysunków,
- 4) odczytuje dane z:
- a) tekstu źródłowego,
 - b) tabeli,
 - c) wykresu,
 - d) planu,
 - e) mapy,
 - f) diagramu

oraz odpowiada na proste pytania z nimi związane.

2. Pisanie

Uczeń:

1) pisze na temat i zgodnie z celem, posługując się następującymi formami wypowiedzi:

- a) opowiadanie,
- b) opis przedmiotu, krajobrazu, postaci rzeczywistej i literackiej, dzieła sztuki,
- c) sprawozdanie z uroczystości szkolnej, wycieczki,
- d) notatka w formie planu, tabeli, wykresu, streszczenia,
- e) kartka pocztowa,
- f) list prywatny i oficjalny,
- g) telegram,

- h) zaproszenie,
- i) zawiadomienie,
- j) ogłoszenie,
- k) instrukcja,
- l) przepis,

2) formułuje wypowiedzi ze świadomością celu (intencji):

- a) pyta i odpowiada,
- b) potwierdza i zaprzecza,
- c) poleca i prosi,
- d) przyrzeka i obiecuje,
- e) zachęca i zniechęca,
- f) zaprasza,
- g) przeprasza,
- h) współczuje,
- i) żartuje,
- j) wątpi,
- k) odmawia,

3) buduje tekst poprawny kompozycyjnie (ok. 1 strony formatu A4), celowo stosując środki językowe i przestrzegając norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych,

4) przedstawia w postaci graficznej dane zapisane w tabeli:

- a) przenosi informacje na oś liczbową, chronologiczną, układ współrzędnych,
- b) wyraża dane w postaci diagramu słupkowego, prostego schematu, innego rysunku,

5) dba o układ graficzny, czytelność i estetykę zapisu:

- a) dostosowuje zapis do formy wypowiedzi,
- b) wyróżnia części tekstu zgodnie z jego strukturą,
- c) pisze czytelnie.

3. Rozumowanie

Uczeń:

1) posługuje się kategoriami czasu i przestrzeni w celu porządkowania wydarzeń:

- a) sytuuje je w przestrzeni,
- b) umieszcza daty w przedziałach czasowych,
- c) oblicza upływ czasu między wydarzeniami,
- d) porządkuje wydarzenia w kolejności chronologicznej.

2) przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń i zjawisk:

- a) domyśla się przyczyn, przewiduje skutki wydarzeń bliskich życiu i swoim doświadczeniom,
- b) wskazuje główne przyczyny i skutki doniosłych wydarzeń w historii Polski,
- c) wyjaśnia przyczyny i skutki zmian, które zachodzą w środowisku w wyniku działalności człowieka,

3) określa znaczenie osiągnięć człowieka dla rozwoju cywilizacyjnego:

- a) wyjaśnia na prostych przykładach zmiany cywilizacyjne, jakie nastąpiły na przestrzeni dziejów,
- b) opisuje najważniejsze osiągnięcia, które składają się na polskie dziedzictwo kulturowe,

4) wyraża własne opinie i próbuje je uzasadnić, wyjaśniając swoje stanowisko, używa odpowiednich argumentów,

5) opisuje sytuację przedstawioną w zadaniu za pomocą:

- a) wyrażenia arytmetycznego i prostego wyrażenia algebraicznego,
- b) prostego równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą,
- c) planu,
- d) mapy,
- e) prostego schematu,
- f) diagramu słupkowego,
- g) innego rysunku,

6) rozpoznaje charakterystyczne cechy i własności:

- a) liczb,
 - b) figur,
 - c) zjawisk,
 - d) przemian,
 - e) obiektów przyrodniczych,
 - f) elementów środowiska,
- wskazuje różnice i podobieństwa oraz porządkuje je,

7) dostrzega prawidłowości, opisuje je i sprawdza na przykładach:

- a) opisuje zjawiska o charakterze powtarzalnym, spotykane w najbliższym otoczeniu,
- b) na podstawie opisu zjawiska mającego charakter prawidłowości wnioskuje o dalszym jego przebiegu,

8) ustala sposób rozwiązania zadania oraz prezentacji tego rozwiązania,

9) analizuje otrzymane wyniki i ocenia ich sensowność:

- a) porównuje wyniki z własnym doświadczeniem,
- b) sprawdza wyniki z warunkami zadania.

4. Korzystanie z informacji

Uczeń:

- 1) wskazuje źródła informacji, posługuje się nimi,**
- 2) analizuje oferty mediów kierowane do dzieci i młodzieży, wybiera spośród tych ofert, kierując się wskazanymi kryteriami (osadzonymi także w wartościach).**

5. Wykorzystywanie wiedzy w praktyce

Uczeń:

- 1) posługuje się poznanymi terminami do opisywania zjawisk i sytuacji spotykanych w środowisku,**
- 2) wybiera przyrządy służące do obserwacji i pomiaru, odpowiada na pytania dotyczące przebiegu zjawisk, zapisuje wyniki obserwacji,**
- 3) wykonuje obliczenia dotyczące:**
 - a) długości,
 - b) powierzchni,
 - c) objętości,
 - d) wagi,
 - e) czasu,
 - f) temperatury,
 - g) pieniędzy,
- 4) planuje i wykonuje obliczenia z wykorzystaniem kalkulatora,**
- 5) wykorzystuje w sytuacjach praktycznych własności:**
 - a) liczb,
 - b) figur,
 - c) zjawisk,
 - d) przemian,
 - e) obiektów przyrodniczych,
 - f) elementów środowiska

i stosuje je do rozwiązania problemu,
- 6) zna zasady bezpiecznego posługiwania się urządzeniami technicznymi i materiałami chemicznymi, rozpoznaje oznakowania substancji toksycznych, łatwopalnych i wybuchowych, objaśnia zasady użytkowania domowych urządzeń elektrycznych,**
- 7) wyjaśnia na podstawie instrukcji obsługi, jak uruchomić i wykorzystać proste urządzenia techniczne,**

8) rozumie potrzebę stosowania zasad:

- a) higieny,
- b) bezpieczeństwa,
- c) zdrowego trybu życia,
- d) oszczędnego korzystania z energii i innych zasobów przyrody,
- e) postępowania w środowisku przyrodniczym.